

Nolskolans Plan mot diskriminering och annan kränkande be- handling 2013

*Ett handlingsprogram för att motverka diskriminering och annan kränkande be-
handling av elever och vuxna i skolans alla verksamheter, förskoleklass, skola och
fritidshem.*

Inledning

Vår verksamhet präglas av att alla elever, föräldrar och personal ska känna sig välkomna. Här ses olikheter som en tillgång och de är en förutsättning för utveckling. Olika åsikter är en naturlig del i mänskligt samspel som får oss att växa som individer. På Nolskolan tolererar vi inga former av diskriminering eller annan kränkande behandling. Den som upplever sig kränkt tas alltid på allvar. Utgångspunkt är den kränktes upplevelse. I vårt sätt att arbeta har vi extra fokus på att upptäcka utanförskap och diskriminering. Alla har rätt till en trygg arbetsmiljö. Alla vuxna på skolan och föräldrar kontaktar klassföreståndare/fritidspersonal, representant i Trygghetsteamet på skolan eller rektor om man känner oro för eller får kännedom om att någon blir utsatt. Alla vuxna på skolan ingriper och följer upp om någon blivit kränkt.

Rektor och alla anställda på Nolskolan tar starkt avstånd från alla former av diskriminering och trakasserier.

Vision

Nolskolan är en arena för positiva möten och lärande. Alla som arbetar i skolan tror på och kämpar för att skolan skall vara en plats för växande, lärande och glädje, där socialt samspel, lek och samverkan är en självklarhet. Alla elever och vuxna skall visa respekt och omtänksamhet mot andra.

Nolskolans personal arbetar för alla elevers lika värde. Genom mycket positivt beröm och många komplimanger stärker vi individen. Respekt och höga förväntningar genomsyrar verksamheten.

Främjande arbete

TURE

Vårt arbete på Nolskolan utgår från vår gemensamma värdegrund och bygger på att, alla ska känna *Trygghet* i skolan, var och en av oss är *Unik*, alla ska bli bemötta med *Respekt* och ett förhållningssätt med *Empati* (TURE). Vi firar TURE:s namnsdag 28 april med en åldersblandad trevlighetsdag, planerad av Kamratstödjarna.

Friluftsdagar och speciella tillfällen arbetar vi åldersblandat på skolan så att elevernas kontakter och relationer utökas. Goda relationer leder till minskade kränkningar.

Under året arrangeras flera olika idrottsdagar med Nolklassikern (långvandring, simning, cykling och löpning) som en gemensam nämnare. Detta är dagar som eleverna ser fram mot och tränar tillsammans inför. Nolvarvet som gått av stapeln sedan 1987 skapar en positiv stämning inte bara på skolan utan samlar även familj och boende på orten.

Fritidshemmets dag är även den en dag där familj och släktingar samlas.

Alla vuxna på skolan säkerställer att Nolskolans gemensamma värdegrund hålls levande, genom att kontinuerligt arbeta med värdegrundsfrågor.

Likabehandling av flickor och pojkar

Vi arbetar med att motverka stereotypa könsroller genom medvetenhet om vårt eget vuxna språkbruk och vid uppgiftsfördelning i elevgrupperna. Vi styr alla former av indelning i grupper, både i klassrum och vid idrott. Vi använder oss av ”talrundor” i undervisningen för att skapa utrymme för alla att komma till tals, både flickor och pojkar.

Likabehandling oberoende etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning

Vi undervisar om rasismens idéhistoria och rasismens effekter både i Sverige och andra länder. Vi diskuterar och analyserar fördomar och stereotypa föreställningar. Detta gör vi både på förekommen

anledning, men vi väljer också att lägga in det i vardagen vid lämpliga tillfällen. Vi uppmärksammar högtider, inte bara de svenska/kristna. Vid matsituationer finns mat för alla, med hänsyn taget till tradition och religion/trosuppfattning.

Likabehandling oberoende funktionshinder

Vi planerar och åtgärdar den fysiska miljön på skolan så att alla elever har lika tillgång till våra utrymmen. Vid matsituationer finns det mat för alla, med hänsyn taget till allergier mm. Undervisningens upplägg och planering sker utifrån elevens behov och olikheter, där hänsyn till olika förekommande diagnoser tas.

Likabehandling oberoende sexuell läggning

Vi undervisar om homo- och bisexuellas rättigheter ämnesintegrerat i kursplanernas ämnen. Vi normaliserar samkönade relationer i berättelser och exempel i undervisningens ämnen.

Motverkande av annan kränkande behandling

Alla vuxna på skolan är medvetna om att vi ska föregå med gott exempel. Vi talar aldrig illa om andra, vare sig vuxna eller elever. Vi är noggranna i uppföljningarna av inblandades upplevelser i händelse av kränkning. Vi har som målsättning att få alla inblandade att förstå varför händelsen upplevts som kränkande.

Kartläggning

2012

Resultat/Analys

I maj varje år görs en enkät som heter Totis. Den är framtagen med hjälp av eleverna. I enkäten har eleverna gett en blandad bild av sin vistelse på Nolskolan. Eleverna tycker att det känns bra eller okej att gå till skolan. De ger en bild av att det är bra i den klass/grupp som de går, med någon grupp undantagen.

En relativt stor andel av eleverna uppger att alla inte har någon att vara tillsammans med på rasterna. Denna upplevelse är jämnt fördelad över årskurserna och klasserna. Tryggheten på rasterna och att alla har någon att vara med på rasterna är något som vi behöver arbeta med.

Kön

Upplevelserna av att ha blivit kränkt på grund av att man är pojke eller flicka är jämnt fördelad mellan könen. Eleverna ger alltså ingen bild av att det ena könet är mer utsatt än det andra. Kamratstödjarnas upplevelse och bild är att flickorna trängs undan av pojkarna i bollspel och tävlingssituationer. Kamratstödjarna ger också en bild av att flickor retar pojkar när flickor vunnit över pojkar i tävlingar. De vuxna på skolan ser att pojkarna dominerar i klassrum, på gården och i bamba på flickornas bekostnad. I de äldre klasserna finns en del motsättning mellan flickor och pojkar. Vuxna talar olika till de olika könen.

Etnisk tillhörighet

I elevenkäten framkommer att det förekommer att elever retas på grund av etnisk tillhörighet. Även vuxna uppger att det förekommer, dock inte i någon större utsträckning, att elever kränks på grund av etnisk tillhörighet.

Religion eller annan trosuppfattning

Elever uppger att de retas på grund av religion eller annan trosuppfattning. Vuxna ser att det vid konflikter mellan elever förekommer religiös tillhörighet som skällsord.

Funktionshinder

På skolan har vi några elever med fysiska funktionshinder och en större grupp med allergier och diagnoser av olika slag. Elevenkäten visar att det förekommer att elever blir retade på grund av sina funktionshinder. Även vuxna ser diskriminering eller kränkning på grund av funktionshinder. Olika diagnoser användes som skälord och negativa tillmälen. Även olika former av allergier kommenteras i negativa ordalag.

Sexuell läggning

Vuxna ser att det finns homofobi bland skolans elever. Uttryck som ”jävla bög” används som skällord.

Kränkande behandling

Personal och skolråd ser i första hand språkbruk och attityder som bekymmer. Negativa tillmälen och hårda ord mellan elever förekommer i för stor omfattning. Det händer även mellan elev och vuxen. Alla elever vet vad de kan göra om de kränkts, dvs. att vända sig till någon vuxen eller kompis. Däremot väljer inte alla att göra det och ett fåtal väljer hellre att ge igen eller strunta i det.

Speciella och utsatta platser under verksamhetstid 06.00-18.00 (fritidshem, förskoleklass och skola)

Platser på skolan som eleverna upplever som otrygga är (i fallande ordning):

- Utanför tegelhusets entréer
- Bakom husen
- Utanför matsalen efter att man ätit (man möts av stora elever)
- Fotbollsplanen (risk för hårda bollar)

De vuxna identifierar följande platser:

- bakom husen
- i kapprummen
- i omklädningsrummen
- vid skolans entréer
- i matsalen
- toaletterna

Åtgärder 2012/2013 utifrån kartläggning

Rastvärdssystem- en fritidspedagog har sin arbetstid i mesta tid förlagd till raster. Pedagogen ansvarar för att det alltid finns rastaktiviteter. Två rastvärdar finns minst ute på rasterna.

Loggbok förs av rastvärdarna. Denna tas upp på varje arbetslagsmöte.

Halvklasser mot fritidshemmen för att antalet elever på skolgården samtidigt ska minskas

En värmestuga har startats. Utvärderades vecka 9 2013.

De vuxna på skolan ser att pojkarna dominerar i klassrum och därför har vi på Nolskolan beslutat att arbeta enligt följande fem regler för att främja arbetsron i klasserna:

1. Vi har alltid en lugn startuppgift på morgonen
2. Vi värnar om vår fysiska arbetsmiljö. Vi ska ha det rent och snyggt i klassrum och kapp- rum.
3. Vi har alltid en tydlig genomgång med eleverna om hur dagen ser ut varje dag.
4. Vi har en tydlig genomgång med eleverna om hur lektionen ser ut.
5. Vi värnar om att eleverna ska komma i tid. Vi för anteckningar vid sena ankomster och använder oss av återläsning som en konsekvens för att främja närvaron.

Vi har förlängt tiden på det ordinarie fritidshemmet så att tiden på den hopslagna avdelningen ska bli mindre. Detta efter att barnen uttryckt en viss oro för sammanslagning. Vi öppnar också på två stäl- len för att minimera konflikter mellan yngre och äldre barn.

Mål

Långsiktiga mål:

– att skolan ska leva upp till lagen om att skolmiljön skall vara trygg för alla som vistas där. Ingen skall utsättas för diskriminering på grund av könstillhörighet, etnisk tillhörighet, religion eller annan tros- uppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Ingen ska heller utsättas för någon form av annan kränkande behandling som till exempel psykiska trakasserier, kränkande tillmäle (ärekränkning), hot om fysiskt våld (olaga hot), fysiskt våld (misshandel, vållande till kroppsskada eller sjukdom, olaga tvång), ofredande eller uteslutning ur utanförskap.

– att elever, föräldrar och vuxna på skolan gemensamt skall känna ansvar för att upptäcka och åtgärda diskriminering eller annan kränkande behandling.

– att alla vuxna på skolan aktivt skall motverka alla former av diskriminering och annan kränkande behandling.

– en god arbetsmiljö på skolan.

– att vi utvecklar elevernas sociala kompetens (förståelse, tolerans, förmåga att kommunicera, sam- verka och att ta ansvar för sig själv och andra) samt överföra samhällets normer och värden som ett led i förberedelsen inför vuxenlivet.

Kortsiktiga mål:

– Alla elever ska känna till betydelsen av diskriminering och kränkning.

– Alla elever ska känna att de får vara med på rasterna och i lek och arbete.

– Det ska finnas en påtaglig och upplevd balans mellan flickors och pojkars utrymme i aktiviteter och klassrum

– Alla kränkningar på grund av Etnisk bakgrund ska upphöra.

– Alla kränkningar på grund av Religion eller annan trosuppfattning ska upphöra.

– Alla kränkningar på grund av Funktionshinder, så som allergier och diagnoser ska upphöra.

– Språkbruket ska förbättras så att ord som hänger samman med kön, sexuell läggning, funktionshin- der, religion eller etnisk bakgrund inte används med nedsättande/kränkande underton.

– Respekten inför alla sexuella läggningar ska öka.

- Alla elever, föräldrar och personal känner till verksamhetens *Plan mot diskriminering och annan kränkande behandling* och de rättigheter och skyldigheter som följer med den.
- Tydliga vuxenreaktioner om någon diskriminerar eller kränker.
- Vuxna ska finnas och röra sig medvetet kring de platser på vår skola som upplevs som speciella eller utsatta, när elever är ute.

Insatser och ansvar

- Regelbunden, veckovis arbete med värdegrundsfrågor utifrån diskrimineringsgrunderna. Värderingsövningar, sociala berättelser där eleverna blir delaktiga i verklighetsliknande situationer. **Ansvar: Arbetslaget, med stöd av THT som kan handleda och tipsa om material och övningar.**
- Vuxna bestämmer elevernas placering i lokalerna. **Ansvar: Undervisande pedagog eller annan vuxen.**
- Eventuella röstningar sker i slutna form. **Ansvar: Undervisande pedagog eller annan vuxen.**
- De vuxna bestämmer vilket lag, eller grupp eleverna skall tillhöra. Lag som skapas på raster ska skapas på sätt så att ingen blir vald eller bortvald. Lottning eller liknande. **Ansvar: Pedagog eller annan vuxen, tillsammans med eleverna.**
- Det är viktigt att alla elever känner sig sedda varje dag. Därför bör vi vuxna säkerställa någon form av kontakt med varje elev dagligen. **Ansvar: Klassföreståndare och vuxen knuten till eleven.**
- Pedagogerna använder talrundor dagligen för att säkerställa att alla får chans att komma till tals. **Ansvar: Undervisande pedagog.**
- *Plan mot diskriminering och annan kränkande behandlingen* skickas hem för att eleven och vårdnadshavare tillsammans skall kunna läsa igenom den. **Ansvarig: Klassföreståndare.**
- *Plan mot diskriminering och annan kränkande behandlingen* ska gås igenom på det årliga föräldramötet i varje klass. **Ansvar: Klassföreståndare.**
- Alla i skolan markerar vid alla händelser av kränkning, både fysisk och/eller verbal. **Ansvar Alla vuxna på skolan.**
- Den pedagogiska personalen skall delta i det gemensamma rastvärdsschemat. **Ansvarig: Rektor.**
- Vid rastvärdarbetet ska man särskilt ta hänsyn till de utsatta platserna på vår skola. Rastvärdarna ska ha reflexvästar i stark färg på, för att synas tydligt på skolgården. **Ansvarig: Den enskilde rastvärden.**
- Elevplanerade, organiserade lekar/övningar på raster förekommer. Där har alla elever chans att vara med. Schema skapas av lärararbetslaget. **Ansvarig: Lagledare för lärarna samt elevernas klassföreståndare.**
- Information om *Plan mot diskriminering och annan kränkande behandlingen* ges till:
  - alla nya elever och föräldrar. **Ansvarig: Klassföreståndare**
  - alla vuxna i skolans enheter. **Ansvarig: Rektor**
  - vikarier via vikarieparmen i klassrummet och med stöd från personal i laget och den **Ansvarig: Skolassistenten**
  - VFU-studenter. **Ansvarig: Lärarutbildaren på enheten är ansvarig.**

Plan mot diskriminering och annan kränkande behandlingen publiceras på Aleporten och på Ale kommuns hemsida, www.ale.se

Upprättande och Utvärdering av planen

Medverkande/Delaktighet i upprättande av planen

Under vårterminen genomförs en elevenkät där alla elever på skolan, från förskoleklass till årskurs 5, enskilt fick besvara ett antal frågor. Resultatet från den enkäten, tillsammans med signaler från samtal

med elever i verksamheten, kamratstödjare och reflekterande samtal i personalgruppen och skolrådet är utgångspunkterna för vår handlingsplan.

Kamratstödjare träffar representant ur Trygghetsteamet en gång/månad för uppföljning av kartläggning och insatser. **Ansvar: Anki Jansson (THT)**

I utvecklingssamtalen ska alltid Likabehandlingsperspektivet finnas med, som del i den löpande kartläggningen. **Ansvar: Klassföreståndare**

Utvärdering och uppföljning av planen

Det främjande arbetet utvärderas läsårsvis. Årligen genomförs elevenkäter som förutom att vara kartläggning och nulägesbeskrivning även fungerar som underlag för utvärdering av gällande *Plan mot diskriminering och annan kränkande behandling*.

Med ny kartläggning som grund analyseras åtgärderna från det gångna året och analys och uppföljning från det gångna årets arbete redovisas i den nya *Plan mot diskriminering och annan kränkande behandling*.

Skyldighet

Anmälningsskyldighet till socialtjänsten samt att meddela rektor åligger alla vuxna på skolan, då barn far illa eller riskerar att fara illa, redan vid misstanke om att ett barn far illa ska anmälan göras till socialtjänsten (14 kap. 1 § SoL). Närmsta chef skall kontaktas.

Kompetensutveckling

Ny personal i Trygghetsteamet skall få utbildning i ämnet att förebygga och stoppa mobbning. Skolan erbjuder och uppmuntrar personalen att gå på påbyggnadskurser i detta ämne.

Rutiner för akuta och uppföljande åtgärder vid inträffade kränkningar

Vad gör jag som elev om jag upptäcker diskriminering eller annan kränkande behandling?

Om du som elev känner dig diskriminerad eller kränkt är det viktigt att du berättar det för någon vuxen. Det kan vara en förälder, lärare, personal på fritids, kamratstödjare, någon i Trygghetsteamet, skolsköterska, rektor eller annan vuxen du känner förtroende för.

Om du fortfarande inte får den hjälp du behöver, kan du vända dig till Barn- och Elevombudet (BEO) på Skolinspektionen.

www.skolinspektionen.se/sv/BEO/

E-post: beo@skolinspektionen.se

Telefon: 08-586 08 000

BEO ger råd om vad man ska göra vid fall av kränkande behandling av elever i skolan.

Vad gör jag som vuxen om jag upptäcker eller får kännedom om diskriminering eller annan kränkande behandling?

Arbetsättet kan variera något beroende på problemets art men ska i huvudsak följa nedanstående handlingsplan. Handlingsplanen gäller vid diskriminering/kränkning både på grupp- och individnivå där elever diskriminerar/kränker andra elever.

På skolan är det varje vuxens ansvar att omedelbart ingripa, hjälpa den utsatte och i en akut situation komma till varandras undsättning.

När vuxen på skolan får kännedom om att elever utsatts för diskriminerande eller annan kränkande händelse, samtalar den vuxne med berörda elever samt kontaktar elevens klassföreståndare. Klassföreståndaren kontaktar då hemmet och dokumenterar det som sagts. Om klassföreståndaren inte är tillgänglig, kontaktar annan vuxen vårdnadshavaren och dokumenterar vad som sagts. Den vuxna som agerar ansvarar även för dokumentation av händelsen/ärendet. Rektor informeras. Rektor anmäler till huvudman.

Upphör inte diskriminering eller kränkande handling fyller arbetslaget i blanketten ”Anmälan av diskriminering eller kränkande handling” (se bilaga 2). Denna lämnas till Trygghetsteamet tillsammans med tidigare dokumentation om vad som skett och gjorts.

Om vuxen eller elev utanför skolan får vetskap om att diskriminerande eller kränkande behandling av elev sker i skolan bör detta omedelbart meddelas klassföreståndare, rektor, Trygghetsteam eller annan vuxen på skolan.

Trygghetsteamets handlingsplan

1. Trygghetsteamets medlemmar samlar in information om situationen dels genom samtal med den person som anmält och dels genom den utsatte.

Trygghetsteamet informerar varandra. Elevhälsan kontaktas för konsultation och för att de ska ha vetskap om ärendet.

2. Två personer varav minst en från Trygghetsteamet intervjuar den utsatte. En person frågar och den andre dokumenterar. Trygghetsteamet kontrollerar den utsattes version med berört arbetslag. Ett kontaktnät upprättas som observerar så att den utsatte vet vem han/hon skall vända sig till, rastvärdar och övrig berörd personal informeras.

3. Kontakt skall tas med den utsattes vårdnadshavare efter samråd med eleven.

– Detta görs med fördel av klassföreståndaren efter att den har fått kort muntlig/skriftlig redogörelse av personal ut trygghetsteamet. Klassföreståndaren dokumenterar samtalets innehåll samt tidpunkt med vårdnadshavaren och lämnar dokumentationen till Trygghetsteamet.

4. Två personer från Trygghetsteamet pratar med den eller dem som utfört den kränkande eller diskriminerande handlingen.

- Det är viktigt att den/de som utfört kränkningen är oförberedda på samtalet.
- Är det fler än en som utfört kränkningen sker samtalet med en elev åt gången
- En vuxen intervjuar och den andre dokumenterar.
- Återträff med den/de som utfört kränkningen sker efter några dagar.
- En förändring i beteendet KRÄVS.

5. Åtgärdsplan upprättas och berörda informeras. Ansvar: Aktiva representanter i THT.

6. Kontakt med vårdnadshavare till den/de som utfört kränkningen tas av någon ur Trygghetsteamet, dagen efter att eleven fått en möjlighet att själv informera sina vårdnadshavare. Samtalet med vårdnadshavaren dokumenteras, även tid och datum. Sedan sker kontakt mellan Trygghetsteam och vårdnadshavaren efter uppföljningssamtalen.

7. Uppföljningssamtal sker med den utsatte efter en vecka och sedan fortsättningsvis efter behov. Ansvar: Aktiva representanter i THT.

8. Uppföljningssamtal med den/de som utfört den kränkande handlingen sker efter två veckor och därefter vid behov. Ansvar: Aktiva representanter i THT.

Möjliga insatser för att stödja och hjälpa utsatta eller de som utsatt.

- Stödsamtal med Elevhälsan kan erbjudas till både den som kränkts och den/de som utfört den kränkande handlingen.

- Elevhälsan kan när som helst under pågående fall konsulteras av Trygghetsteamet.

- Om situationen inte förbättras tas ärendet upp i Elevhälsan och vårdnadshavarna kallas till elevvårdskonferens.

- Om ärendet är komplicerat eller gäller en större grupp elever tas ärendet upp med Elevhälsan som tillsammans med rektor, klassföreståndaren och Trygghetsteam, beslutar hur man går vidare.

- Om åtgärder inte fungerar och diskriminering eller kränkningarna inte upphör gör skolledningen en anmälan till socialtjänsten och polis. **Diskriminering och kränkande behandling är olagligt.**

Utvärdering och uppföljning av ärendet

Återkoppling ska ske kontinuerligt till/från Trygghetsteamet, elev, vårdnadshavare, klassföreståndare och andra som berörs t.ex. rastvärdar och EHT av de vuxna som arbetar med ärendet.

Utvärdering och uppföljning av elev, åtgärdsplan och ev. åtgärdsprogram görs i varje fall av Trygghetsteamet så länge som behov finns.

Dokumentation

Dokumentation sker fortlöpande vid alla samtal och möten som berör ärendet av de vuxna som arbetar med fallet.

Vid elevvårdskonferenser förs protokoll.

Vid överlämningar till annan skola följer kopior på dokumentationen eleverna från Trygghetsteam till Trygghetsteam.

Dokumentationen förvaras i låst skåp. All dokumentation följs upp varje termin på trygghetsteamets sista möte för terminen då även rektor deltar.

Handlingsplan för diskriminering eller annan kränkande behandling mellan vuxna och elever.

1. Trygghetsteamet eller annan vuxen lämnar direkt vidare till närmaste chef, om de får vetskap om att en elev blivit diskriminerad eller utsatts för kränkande behandling av vuxen på skolan.
2. Närmaste chef ansvarar för att utreda och bearbeta situationen.

Definitioner

– vuxen på skolan

Med vuxen på skolan menar vi all personal som arbetar på skolan såsom lärare, förskollärare, fritidspedagog, fritidsledare, lokalvårdare, vaktmästare, skolmåltidspersonal, elevassistenter, psykolog, socialpedagog, skolköterska, rektor, administrativ personal samt vikarier och praktikanter.

– skola:

Med skola menar vi all verksamhet som bedrivs på Nolskolan såsom förskoleklass, skola och skolbarnomsorg.

– elev:

Med elev menar vi alla barn som deltar i skolans verksamheter som förskoleklass, skola och skolbarnomsorg.

– **diskriminering:** Ingen får missgynnas genom särbehandling på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

– **kränkande behandling:** Är när någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar är uttryck för makt och förtryck. Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Det kan utföras av och drabba såväl elever som vuxna. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. (Mobbing är kränkande behandling vid upprepade tillfällen.) Kränkningarna kan vara:

- fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar),
- verbala (t.ex. att bli hotad eller kallad hora, böj),
- psykosociala (t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning), text- och bildburna (t.ex. klotter, brev och lappar, e-post, msn, sms och mms).

– **THT:** Förkortning för skolans trygghetsteam

– **EHT:** Förkortning för skolans elevhälsa

Kontakter

Rektor är ansvarig för att en *Plan mot diskriminering och annan kränkande behandling* upprättas, genomförs och efterlevs. Kontakta rektor om du har synpunkter på eller kommentarer till planen, eller vill anmäla fall av diskriminerande eller annan kränkande behandling.

Rektor, Åse Wall Nolskolans, Trygghetsteam

Nolskolan Pernilla Alfredsson pernilla.alfredsson@ale.se

Skolallén 3 Anki Jansson ann-christin.jansson@ale.se

449 42 Nol Erik Söderlund erik.soderlund@ale.se

0303-330413 Martin Johansson martin.johansson@ale.se

E-post: ase.wall@ale.se

Du kan också anmäla diskriminering eller annan kränkande behandling till:

EHT Socialpedagog, Raimo Käkälä EHT specialpedagog, Maria Gustafsson

Himlaskolan Nolskolan

0303-330566, 0737-731118 0303-330446, 0704-320407

E-post: raimo.kakela@ale.se E-post: maria.gustafsson3@ale.se 13

Styrdokument

FN:s konvention om barns rättigheter:

Ur artikel 28:

”Konventionsstaterna skall vidtaga alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att disciplin i skolan upprätthålls på ett sätt som är förenligt med barnets mänskliga värdighet och i överensstämmelse med denna konvention.”

Arbetsmiljölagen 3 kap § 2

”Arbetsgivaren skall vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagaren utsätts för ohälsa eller olycksfall” (gäller även barn/elever i skolan)

Skollagen 6 kap Åtgärder mot kränkande behandling

Ändamål och tillämpningsområde

1 § Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

Diskriminering

2 § Bestämmelser om förbud m.m. mot diskriminering i samband med verksamhet enligt denna lag finns i diskrimineringslagen (2008:567).

Definitioner

3 § I detta kapitel avses med - elev: utöver vad som anges i 1 kap. 3 § den som söker annan utbildning än förskola enligt denna lag, - barn: den som deltar i eller söker plats i förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap., - personal: anställda och uppdragstagare i verksamhet enligt denna lag, och - kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Tvingande bestämmelser

4 § Avtalsvillkor som inskränker rättigheter eller skyldigheter enligt detta kapitel är utan verkan.

Ansvar för personalen

5 § Huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. 4

Aktiva åtgärder

Målinriktat arbete

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Förbud mot kränkande behandling

9 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

10 § En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta

till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

För verksamhet som avses i 25 kap. och för fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet eller förskolenhet gäller första och andra styckena för den personal som huvudmannen utser.

Förbud mot repressalier

11 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna i kapitlet.

Skadestånd

12 § Om huvudmannen eller personalen åsidosätter sina skyldigheter enligt 7, 8, 9, 10 eller 11 § ska huvudmannen dels betala skadestånd till barnet eller eleven för den kränkning som detta innebär, dels ersätta annan skada som har orsakats av åsidosättandet. Skadestånd för kränkning i andra fall än vid repressalier lämnas dock inte, om kränkningen är ringa.

Om det finns särskilda skäl, kan skadeståndet för kränkning sättas ned eller helt falla bort.

Rättegången

13 § Mål om skadestånd enligt detta kapitel ska handläggas enligt bestämmelserna i rättegångsbalken om rättegången i tvistemål när förlikning om saken är tillåten.

I sådana mål kan det dock förordnas att vardera parten ska bära sin rättegångskostnad, om den part som har förlorat målet hade skälig anledning att få tvisten prövad.

Bevisbörda

14 § Om ett barn eller en elev som anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling enligt 9 § eller repressalier enligt 11 §, visar omständigheter som ger anledning att anta att han eller hon har blivit utsatt för sådan behandling, är det huvudmannen för verksamheten som ska visa att kränkande behandling eller repressalier inte har förekommit.

Rätt att föra talan

15 § I en tvist om skadestånd enligt detta kapitel får Statens skolinspektion som part föra talan för ett barn eller en elev som medger det. När Skolinspektionen för sådan talan får myndigheten i samma rättegång också föra annan talan för barnet eller eleven om han eller hon medger det. För barn under 16 år krävs vårdnadshavares medgivande.

Bestämmelserna i rättegångsbalken om part ska gälla även den för vilken Skolinspektionen för talan enligt detta kapitel när det gäller jävsförhållande, pågående rättegång, personlig inställelse samt förhör under sanningsförsäkran och andra frågor som rör bevisningen.

När ett barn eller en elev för talan enligt detta kapitel får Skolinspektionen inte väcka talan för barnet eller eleven om samma sak.

16 § Rättens avgörande i ett mål där Statens skolinspektion för talan för ett barn eller en elev får överklagas av barnet eller eleven, om det får överklagas av myndigheten.

När rättens avgörande i ett mål som avses i första stycket har vunnit laga kraft, får saken inte prövas på nytt på talan av vare sig barnet eller eleven eller Skolinspektionen.

Skolförordning 2011:681

2 § 1 En Plan mot diskriminering och annan kränkande behandling enligt 3 kap. 16 § diskrimineringslagen (2008:567) och en plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Diskrimineringslagen

Diskrimineringsförbud 2 kap 5 § Den som bedriver verksamhet som avses i skollagen (2010:800) eller annan utbildningsverksamhet (utbildningsanordnare) får inte diskriminera något barn eller någon elev, student eller studerande som deltar i eller söker till verksamheten. Anställda och uppdragstagare i verksamheten ska likställas med utbildningsanordnaren när de handlar inom ramen för anställningen eller uppdraget.

Skyldighet att utreda och vidta åtgärder mot trakasserier 2 kap 7 § Om en utbildningsanordnare får kännedom om att ett barn eller en elev, student eller studerande som deltar i eller söker till utbildningsanordnarens verksamhet anser sig i samband med verksamheten ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier, är utbildningsanordnaren skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserier och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra trakasserier i framtiden.

Målinriktat arbete

3 kap 14 § En utbildningsanordnare som bedriver utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen (2010:800), utbildning enligt högskolelagen (1992:1 434) eller utbildning som kan leda fram till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina ska inom ramen för denna verksamhet bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. Närmare föreskrifter om utbildningsanordnarens skyldigheter finns i 15 och 16 §§. (SFS 2010:861)

Att förebygga och förhindra trakasserier

3 kap 15 § En utbildningsanordnare som avses i 14 § ska vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev eller student som deltar i eller söker till verksamheten utsätts för trakasserier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning eller för sexuella trakasserier.

Plan mot diskriminering och annan kränkande behandling

3 kap 16 § En utbildningsanordnare som avses i 14 § ska varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier som avses i 15 §. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som utbildningsanordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redovisning av hur de planerade åtgärderna enligt första stycket har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Anmälan av diskriminering eller kränkande handling

Datum: _____

Person som blivit utsatt: _____

Person/er som utövat kränkningen: _____

Personal som arbetat med händelsen: _____

_____

_____

Utredning av det som skett:

Lämnas härefter till Trygghetsteamet tillsammans med dokumentation om vad som gjorts i klassen/gruppen samt dokumentation från kontakt med vårdnadshavare. En kopia ska även lämnas till rektor.

Underskrift: _____ Nolskolan den _____